

MC-145

March-2019

M.A., Sem.-III

**503 : Economics
(Public Economics-II)
(Repeater)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) જાહેર દેવું એટલે શું ? ભારતમાં જાહેર દેવાના સ્ત્રોતો વિગતે ચર્ચો. 14

અથવા

જાહેર દેવાનો પ્રશિષ્ટ અભિગમ વિગતે ચર્ચો.

- (B) નીચે આપેલ પ્રશ્નોનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 4

- (1) ખાનગી દેવું એટલે

- (a) કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ઉછીના લીધેલા નાણાં
(b) રાજ્ય સરકાર દ્વારા ઉછીના લીધેલા નાણાં
(c) વ્યક્તિએ ઉછીના લીધેલા નાણાં
(d) ઉપરોક્ત બધા

- (2) નીચેનામાંથી કયા અર્થશાસ્ત્રીએ જાહેર કરજને બોજારૂપ ગણ્યું છે ?

- (a) માલ્થસ (b) કેઈન્સ (c) કાલ્ડોર (d) કાર્લ માર્ક્સ

- (3) “મૂડી સંચય માટેના સાધનો જાહેર કરજ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવા જોઈએ.” આ રજૂઆત કોણે કરી છે ?

- (a) મસગ્રેવ (b) બોવેન (c) લર્નર (d) રિકાર્ડો

- (4) “જાહેર કરજના બોજનો આધાર જાહેર કરજ અને રાષ્ટ્રિય આવકના ગુણોત્તર હોય છે.” આ રજૂઆત કોણે કરી છે ?

- (a) મસગ્રેવ (b) ડોમર (c) લર્નર (d) બોવેન

2. (A) ભારતમાં રાજકોષીય નીતિ કુગાવાને નિયંત્રિત કરવામાં કેટલે અંશે સફળ થઈ છે ? ચર્ચો. 14

અથવા

રાજકોષીય નીતિ એટલે શું ? આર્થિક સુધારણા પછી ભારતમાં રાજકોષીય નીતિમાં કેવા ફેરફારો થયા છે ? ચર્ચો.

- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 4

- (1) ભારતમાં નાણાકીય નીતિ કોણ ઘડે છે ?

- (a) RBI (b) SBI (c) UBI (d) CBI

- (2) રાજકોષીય નીતિનો મુખ્ય ઉદ્દેશ શું હોઈ શકે ?

- (a) આર્થિક સ્થિરતા (b) બચત-મૂડીરોકાણમાં વધારો
(c) કુગાવાનું નિયંત્રણ (d) ઉપરોક્ત બધા

- (3) રાજકોષીય નીતિ એટલે
- રાજ્યની આવક-ખર્ચ અને દેવાં અંગેની નીતિ
 - રાજ્યની આયાત અંગેની નીતિ
 - રાજ્યની નિકાસ અંગેની નીતિ
 - ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (4) ભારતમાં રાજકોષીય નીતિ કોણ જાહેર કરે છે ?
- વિત્તમંત્રી
 - ગૃહ મંત્રી
 - RBI
 - ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
3. (A) ભારતમાં કેન્દ્ર સરકાર રાજ્યોને નાણાકીય સાધનોની ફાળવણી કેવી રીતે કરે છે ? ચર્ચો. 14
- અથવા**
- 14માં નાણાપંચની ભલામણો ચર્ચો.
- (B) યોગ્ય સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 3
- 13માં નાણાપંચના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
 - વાય.વી. રેડ્ડી
 - ઉર્જીત પટેલ
 - અરુણ જેટલી
 - વિજય કેલકર
 - સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓને નાણાકીય સાધનોની ફાળવણી કોણ કરે છે ?
 - કેન્દ્ર સરકાર
 - રાજ્ય સરકાર
 - (a) અને (b) બંને
 - ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
 - કેન્દ્ર સરકાર રાજ્યોને બંધારણની કલમ 293 અંતર્ગત _____ આપે છે.
 - લોન
 - સબસીડી
 - કરની આવક
 - ઉપરોક્ત બધા
4. (A) ખાદ્યપુરવણી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. 14
- અથવા**
- કૃષિ ક્ષેત્રમાં જમીનધારણ વેરા વિશે નોંધ લખો.
- (B) યોગ્ય સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 3
- નીચેનામાંથી કયું કેન્દ્ર સરકારની કર આવકનું સાધન નથી ?
 - GST
 - આવક વેરો
 - કોર્પોરેશન કર
 - જમીન મહેસૂલ
 - પ્રાથમિક ખાદ્ય એટલે
 - રાજકોષીય ખાદ્ય – વ્યાજ ચૂકવણી
 - મહેસૂલી આવક + મહેસૂલી ખર્ચ
 - કુલ આવક – કુલ ખર્ચ
 - કુલ આવક + કુલ ખર્ચ
 - અંદાજપત્રીય ખાદ્ય એટલે
 - કુલ આવક – કુલ ખર્ચ
 - મહેસૂલી આવક – મહેસૂલી ખર્ચ
 - કુલ આવક + કુલ ખર્ચ
 - મહેસૂલી આવક + મહેસૂલી ખર્ચ

Seat No. : _____

MC-145

March-2019

M.A., Sem.-III

503 : Economics (Public Economics-II) (Repeater)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) What is public debt ? Discuss in detail the sources of public debt in India. 14

OR

Discuss in detail the classical view of public debt.

- (B) Choose the correct answer. 4

(1) Private debts means

- (a) Borrowing of money by Central Government
(b) Borrowing of money by State Government
(c) Borrowing of money by an Individual
(d) All of the above

(2) Which of the following economists consider the public debt as burden some ?

- (a) Malthus (b) Keynes (c) Kaldor (d) Karl Marx

(3) "Resources for capital accumulation should be obtained through public debt." Who has given this ?

- (a) Musgrave (b) Bowen (c) Lerner (d) Ricardo

(4) "Burden at public debt is based on ratio of public debt and national income." Who has given this statement ?

- (a) Musgrave (b) Domar (c) Lerner (d) Bowen

2. (A) How far the Fiscal policy has succeeded in controlling inflation in India ? Discuss. 14

OR

What is Fiscal policy ? What kind of changes are observed in India's fiscal policy after economic reforms ? Discuss.

- (B) Choose the correct answer : 4

(1) Who formulated monetary policy in India ?

- (a) RBI (b) SBI (c) UBI (d) CBI

(2) What could be the main objectives of Fiscal policy ?

- (a) Economic stability (b) Increasing in saving-investment
(c) Controlling inflation (d) All the above

- (3) Fiscal policy means
 (a) Income-expenditure and debt policy of state.
 (b) Import policy of the state
 (c) Export policy of state.
 (d) None of these
- (4) Who declares Fiscal policy in India ?
 (a) Finance Minister (b) Home Minister
 (c) RBI (d) None of the above

3. (A) How the Central government allocates monetary resources to the states in India ?
 Discuss. 14

OR

Discuss the recommendations of Fourteenth Finance Commission.

- (B) Choose the correct answer : 3
- (1) Who was the chairman of the 13th Finance Commission ?
 (a) Y.V. Reddy (b) Urajit Patel
 (c) Arun Jaitely (d) Vijay Kelkar
- (2) Who allocated monetary resources to local bodies ?
 (a) Central Government (b) State Government
 (c) (a) and (b) both (d) None of these
- (3) Under Article 293, Central Government gives _____ to states.
 (a) Loan (b) Grant-in-aid
 (c) Tax on income (d) All of the above

4. (A) Write a detail note on deficit finance. 14

OR

Write a note on Agriculture holding tax.

- (B) Choose the correct answer. 3
- (1) Which of the following is not the sources of tax revenue for Central Government ?
 (a) GST (b) Income-tax
 (c) Corporation tax (d) Land revenue
- (2) Primary deficit means
 (a) Fiscal deficit – Interest payments
 (b) Revenue receipts + Revenue expenditure
 (c) Total receipts – Total expenditure
 (d) Total receipts + Total expenditure
- (3) Budget Deficit means
 (a) Total receipts – Total expenditure
 (b) Revenue receipts – Revenue expenditure
 (c) Total receipt + Total expenditure
 (d) Revenue receipts + Revenue expenditure

Seat No. : _____

MC-145

March-2019

M.A., Sem.-III

503 : Economics (Agricultural Economics) (Repeater)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) ખેતીક્ષેત્ર અને બાકીની અર્થવ્યવસ્થા વચ્ચેના પારસ્પરિક સંબંધો માટેના મોડલની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. 14

અથવા

ખેત-આધારિત ઉદ્યોગોનો અર્થ આપી, ખેત આધારિત ઉદ્યોગોના વિકાસમાં રહેલી સમસ્યાઓ ચર્ચો.

- (B) યોગ્ય સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 4
- (1) નીચેનામાંથી કયું કૃષિ અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ છે ?
(a) એકમલક્ષી (b) સમગ્રલક્ષી
(c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (2) નીચેનામાંથી કયો ખેતઆધારિત ઉદ્યોગ છે ?
(a) ખાંડ (b) કોમ્પ્યુટર (c) પેટ્રોલિયમ (d) ઉપરોક્ત બધા
- (3) નીચેનામાંથી કયો ખાદ્ય પાક છે ?
(a) રબર (b) ખાંડ (c) તમાકુ (d) ઘઉં
- (4) ખેતી ક્ષેત્રનું મહત્ત્વ નીચે દર્શાવેલમાંથી કયા મૂળભૂત તથ્યોથી ઉદ્ભવે છે ?
(a) કાચા માલનો સ્ત્રોત (b) રોજગારીનો સ્ત્રોત
(c) ખોરાકની જરૂરિયાતનો સ્ત્રોત (d) ઉપરોક્ત બધા

2. (A) ભારતમાં ધિરાણના સંસ્થાકીય અને બિનસંસ્થાકીય સ્ત્રોતો સવિસ્તાર ચર્ચો. 14

અથવા

કૃષિ ક્ષેત્રના વિકાસમાં “નાબાર્ડ”નો ફાળો ચર્ચો.

- (B) યોગ્ય સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 4
- (1) નાબાર્ડનું પ્રમુખ કાર્ય કયું છે ?
(a) કૃષિક્ષેત્રનો વિકાસ (b) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રનો વિકાસ
(c) ગૃહ ઉદ્યોગોનો વિકાસ (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ

- (2) નાબાર્ડ કયા વર્ષમાં અસ્તિત્વમાં આવ્યું ?
 (a) 12 જુલાઈ, 1982 (b) 12 ઓગસ્ટ, 1982
 (c) 12 જુલાઈ, 2000 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (3) નીચેનામાંથી કયા બિન-સંસ્થાકીય ધિરાણના સ્ત્રોત છે ?
 (a) જમીનદાર (b) શરાફ (c) મોટા ખેડૂતો (d) ઉપરોક્ત બધા
- (4) નીચેનામાંથી કયા સંસ્થાકીય ધિરાણના સ્ત્રોત છે ?
 (a) વાણિજ્ય બેંકો (b) જમીનદાર
 (c) RBI (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ

3. (A) ભારતમાં જમીન સુધારણાના પગલાંઓનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 14

અથવા

ભારતમાં જમીન વહેંચણીનું માળખું અને વલણો ચર્ચો.

(B) યોગ્ય સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 3

- (1) જમીનદારી વ્યવસ્થા બ્રિટીશ સરકાર દ્વારા કયા વર્ષમાં અમલમાં આવી હતી ?
 (a) 1792 (b) 1794 (c) 1795 (d) 1796
- (2) ભારતમાં જમીન સુધારણાના પગલાં કયા વર્ષમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા ?
 (a) 1956 (b) 1957 (c) 1952 (d) 2000
- (3) નીચેનામાંથી કયા ગણોત સુધારાઓ છે ?
 (a) ગણોત માટે અવધિ સલામતી (b) ભાડાનું નિયમન
 (c) માલિકી હક્ક પ્રદાન કરવા (d) ઉપરોક્ત બધા

4. (A) ભારતમાં વિવિધ પ્રકારના ખેત બજારો ચર્ચો તથા બજાર અધિશેષનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

ભારતમાં કૃષિક્ષેત્રની વૃદ્ધિના વર્તમાન વલણો ચર્ચો.

(B) યોગ્ય સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 3

- (1) નીચેનામાંથી કયું પ્રાથમિક બજારનું વિધેય છે ?
 (a) વિકેન્દ્રીકરણ (b) શ્રેણીકરણ
 (c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (2) નીચેનામાંથી કયું વેચાણ યોગ્ય અધિશેષને અસર કરતાં પરિબળ છે ?
 (a) ખેતરનું કદ (b) ઉત્પાદનનું સ્તર
 (c) વપરાશની તરાહ (d) ઉપરોક્ત બધા
- (3) FCI એટલે
 (a) ફિસ્કલ કોમોડીટી ઈન્ડેક્સ
 (b) ફાઈનાન્સીઅલ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયા
 (c) ફૂડ કોર્ટ ઓફ ઈન્ડિયા
 (d) ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયા

Seat No. : _____

MC-145

March-2019

M.A., Sem.-III

503 : Economics (Agricultural Economics) (Repeater)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Discuss in detail models of interaction between agriculture and rest of the economy. 14

OR

Give the meaning of agro-based industries. Discuss the problems in the development of agro-based industries.

- (B) Choose the correct answer. 4
- (1) Which of the following is scope of the agriculture economics ?
(a) Micro (b) Macro
(c) (a) & (b) both (d) None of these
- (2) Which of the following is agro based industry ?
(a) Sugar (b) Computer (c) Petroleum (d) All of the above
- (3) Which of the following is food crop ?
(a) Rubber (b) Sugar (c) Tobacco (d) Wheat
- (4) The importance of agriculture arises from the following basic facts :
(a) Sources of raw material (b) Sources of employment
(c) Need sources of food (d) All of the above

2. (A) Discuss in detail sources of institutional and non-institutional credit in India. 14

OR

Discuss the role of "NABARD" in development of agriculture sector.

- (B) Choose the correct answer : 4
- (1) Which is main function of NABARD.
(a) Development of Agriculture sector.
(b) Development of Industrial sector.
(c) Development of Cottage industries
(d) None of these
- (2) NABARD came into force in the year.
(a) July 12, 1982 (b) August 12, 1982
(c) July 12, 2000 (d) None of these

- (3) Which of the following are the sources of non-institutional credit ?
 (a) Jamindar (b) Saraf
 (c) Big farmers (d) All of the above
- (4) Which of the following is the source of institutional credit ?
 (a) Commercial Banks (b) Jamindar
 (c) RBI (d) None of these

3. (A) Critically evaluate land reform measures in India. 14

OR

Discuss the land distribution structure and trends in India.

(B) Choose the correct answer. 3

- (1) Zamindari system was created by the British government in the year
 (a) 1792 (b) 1794 (c) 1795 (d) 1796
- (2) In India land reforms measures were introduced in _____.
 (a) 1956 (b) 1957 (c) 1952 (d) 2000
- (3) Which of the following is tenancy reform ?
 (a) Security of tenure for tenants (b) Regulation of rent
 (c) Conferment of ownership (d) All of the above

4. (A) Discuss the various types of agricultural market in India and classify the concepts of marketable surplus. 14

OR

Discuss the recent trends in agricultural growth in India.

(B) Choose the correct answer. 3

- (1) Which of the following is the principle marketing function ?
 (a) Dispersion (b) Grading
 (c) (a) & (b) both (d) None of the above
- (2) Which of the following is the factor affecting marketable surplus ?
 (a) Size of farm (b) Level of production
 (c) Consumption pattern (d) All of the above
- (3) FCI means
 (a) Fiscal Commodity Index (b) Financial Corporation of India
 (c) Food Court of India (d) Food Corporation of India